

HEREDITARIA SOPISTIA
IOANNIS DEE LONDINENSIS,
P. Præfationibus quibusdam
NATURÆ Virtutibus, ad
GERARDVM MERCA-
TOREM XVELEVM.
lanum Mathematicum
& Philosophum
inferens

Worc. Coll. E. 2. 6.

1	2	3	4	5
BODLEIAN LIBRARY				2

CLARISSIMO VIRO D. GERAR-
DO MERCATORI, RUPELMVN-
DANO, PHILOSOPHO ET MATHEMA-
tico illustri: ac amico suo longè charissimo
IOANNES DEE LONDINENSIS.
S. D. P.

NDECIMVS iam

agitur annus (humanissime, do-
ctissimeq; mi GERARDE) ab
illo, quo nostris ego relictis Aca-
demijs, omnibusq; nostrarū scho-
larum, in artium septem (liberaliū
dictarū professione, percurtis or-
dinibus: sine sapere (vt in prouer-
bio est) nare: & in Regiones trans-
marinas cōperam peregrinari: ad

iplos inuestigandos fontes, a quibus hac nostra ætate, plurimi
ad nos optimarum quarumq; Artium deducebātur canaliculi:
& cum illis vitam ducere familiarem, quorum vel leuissimus
quisq; vnius diei in scribendo, labor, nobis antea domi desiden-
tibus, per anni ferè vnius spatium, satis (ad intelligendum) face-
ret negotii. Atq; in isto primæ meæ peregrinationis inchoato
cursu, quoniam in te, primum omnium, Louanii tum agentem,
incidere, maximo mihi summi Numinis obtigit fauore: & ex
tuis mecū disceptionibus, tum primas tū altissimas vt radices
ageret tota mea peregrina philosophandi ratio: Nūc proinde Ego
esse æquū censeo, rationiq; maximè consentaneū, vt iam primò
peregrinantes, laborū etiam tu meorum primitias, iure tibi ven-
dices meritissimo. Et maximè, cum mutux nostræ amicitia,
familiaritatisq; cōsuetudo ea erat, toto vt triennio, vix totos tres
simul dies, alter alterius lubens careret aspectu: & ea vtriusque
nostrū discendi, philosophandiq; auditas, vt postquā conue-
niremus, tribus vix horæ minutis, ab arduarum & utilissimarum
rerum indagatione abstineremus, An non huius nostræ tam sin-
ceræ amicitia, & tam suauiter continuatæ philosophandi ratio-
nis, gratia, aliquod saltem σμῆμα, vel monumentum, sem-
piternæ hominum memoriæ commendare debuimus: vt inde

❖ i

uauissi

EPISTOLA

suauissimum illud amicitiae vinculum, quo nostri in perpetuum copulantur animi, suis quoque nectere disputationibus, postera studiosorum excitetur ætas? Et non alter alterius vel cōtemnere stultitia, vel eruditioni inuidere: capita sed simul conferre, ad veri inquisitionem, & vtilissimas amplificandū disciplinas. Atq; vt hanc potissimam materiam, hoc tempore mihi tractandam, eligerem: penultima tue ad me litera, in quibus, de nobili illa, inter nos olim agitata, controuersia, memoriam mihi velle refrigerare, videbaris, occasionem dedere. Nec in istius enodatione, seu potius demonstratione, longiorem me nunc esse, vel valetudo, quæ iam per integrum annum periculosissimè labefactata fuit (etiamsi voluissem maximè) tolerauit: vel ipsa, de Cœlestium corporum virtute, Disciplina, desiderare videtur. Ex his enim quæ in medium attulimus, tum ad infinitos particulares, in Arte casus, Apodicticè procedēdi haberi facultas potest: tum ipsa præterea disciplinæ præcipua, in his sunt iacta, confirmataq; fundamenta: vnde de aliis eius Artis quid sit statuēdum præceptis, industrio facile constabit artifice. Non tamen infinitas multorum & ἀνξιτιολογητὰς probo nugas, vel futilia decreta: quæ, nec ipsi talium scriptores, rationum stabilire momentis possint, nec vllus vnquam alius, à Naturæ viribus talia proficisci, obseruando intelligere. Tu ergo qui NATVRÆ obseruantissimus esse Cultor soles: NATVRÆ, in istis Aphorismis, scrutare virtutes veras, virtutes magnas, virtutes paucis vix credibiles Sapientibus, at paucissimis notas. Et ne τῶν ἀμνηστῶν τις, suo sibi malo, ea hinc expiscari, elicereue contendat, quæ illi non sint scripta, tu cum RECEPERIS, edicas publicè. Atq; hæc hætenus. Cū autem in literis tuis ad me, ferè omnibus, quid ipse præ manibus habeam, à me scire, soles contendere: & in illis certè, quas ante nominaui, penultimis mecum egisti maximè, ut magnum illud opus meum Apodicticum, de Arte noua (vt tu vocas) quàm primum vel in lucem darem, vel eius te vt participem facerem: me Scias, præter periculosissimum, quo toto iam proximè elapso anno laboraui, morbum, alia etiam multa (ab illis, qui. &c.) esse perpeßsum incommoda, quæ mea studia plurimum retardauere: Viresque etiam meas, nondum posse tantū sustinere studii laborisq; onus, quantum illud, Herculeum penè (vt perficiatur) requireret opus. Vnde
si mea

NVNCVPATORIA.

si mea haud queat opera, vel absolui, vel emitti, dum ipse sim superstes: Viro illud Legaui eruditissimo, grauiſſimoq; qui Artium Mathematicarum vnicum nobis est relictum & decus & Columna: nimirum D. D. Petro Nonio Salaciensi: Illumq; obnixè nuper orauī, vt, si quando poſthumum, ad illum deferetur hoc meum opus, benignè humanitèrque ſibi adopret, modisque omnibus, tanquam ſuo, vtatur: abſoluere denique, limare, ac ad publicam Philoſophantium vtilitatem perpolire, ita dignetur, ac ū ſuum eſſet maximè. Et non dubito, quin ipſe (ū per vitam valetudinèmq; illi erit integrum) voti me faciet competentem: cum & me tam amèr fideliter: & in artes, Chriſtianæ Reip. ſummè neceſſarias, gnauiſſe incumbere, ſit illi à natura inſitum: voluntate, induſtria, vſuq; confirmatum. Tuis igitur votis, de laborum meorum euulgandis monumentis, nondum me poſſe ſatiſfacere, licet iam clarè ſatis docui, Si tuæ tamen petitioni de ſcriptorum meorum habenda Catalogo, non reſponderem, merito me maximè damnares ingrati tudinis: En tibi ergo eorum Titulos, quæ per medias meas, maximasq; difficultates, ita à me mihi cõpoſita, ſcriptaq; extant, vt eadem (cum viribus valeam corporis, dulcèq; fruor ocio) in publicum producere (non mihi tantum eſſe cognita,) exoptem maximè.

- 1 Περὶ Ακριβοῦς λόγου τῆς Μαθηματικῆς.
opus mathematicè demonſtratum. lib. 16.
- 2 De Planetarum, Inerrantium ſtellarum, Nubiumq; à centro terræ diſtantiis: & ſtellarum omnium veris inueniendis magnitudinibus. lib. 2. demõſt.
- 3 De Speculis comburentibus. lib. 5. demõſt.
- 4 De Perſpectiua illa qua peritiſſimi illuſtriſſimiq; vtuntur pictores. lib. 2. demõſt.
- 5 De tertia & præcipua Perſpectiuę parte, quæ de radiorum fractione tractat. lib. 3. demõſt.
- 6 De Cœleſtis Globi ampliſſimis cõmoditatibus. lib. 2.
- 7 Speculum vnitatis: ſiue Apologia pro Fratre Rogerio Bachone Anglo: in qua docetur, nihil illum per Dæmoniorum auxilia feciſſe, ſed Philoſophum fuiſſe maximum: na-

EPISTOLA NVNCV.

turalitéq; & modis homini Christiano licitis, maximas fecisse res: quas, indoctum solet vulgus in Dæmoniorum referre facinora.

3	De noua Nauigationum ratione.	lib. 1.
9	De Anuli Astronomici multiplici vsu, capita centum.	lib. 2.
10	De Religione Christiana.	lib. 6. demōst.
11	περὶ Αναβιβασμῶν θεολογικῶν.	lib. 1.

Aliorum adhuc tacebo nomina: qui tamen ante istorū quosdam (annuente Deo) publica frui luce possint. Hoc autem opusculum, (numero duodecimum) leui munitum armatura, tanquā Exploratore, in varias emitto regiones: vt vera mihi doctorum proborumq; hominum referat iuditia, votaq; hęc à me tanta tractari, luciq; promitti argumenta. Vt ex istius Exploratoris relatione, mecum & doctis cum amicis, rationem in eam, nū istas meas (qualescūque) copias, in peregrinos aditū producere cāpos, vel domi, adhuc diligētius, in militari educare disciplina, debeam. Iam restat vt te maximè orem, egregia tua Inuenta, tam in excellentissima illa Philosophiæ parte, quæ physicavocatur, quàm in geometricis, & geographicis rebus, publicis (quam primum queas) vt committas hominum studiis: sic enim Rempub. literariā (de qua annos ante multos, multis magnisq; tuis laboribus, es optimè meritus) istis vtilissimis tuis, nouisq; Inuentis, eximie profectio simplificabis. Valeas: Cæpitq; tuis pulcherrimis, Deus Opt. Max. exitus largiatur fœlicissimos. Iterum VALE.

Londini: à nostro nato Redemptore 1558 Iulii.. 20.

IOANNIS DEE LONDINENSIS

De praestantioribus quibusdam NATURAE virtuti-

bus Περὶ τῶν βέλων καὶ ἀπορίων.

Aphorismus I.

VT DEVS, ex Nihilo, contra rationis & Naturę leges, cuncta creavit: ita in nihilum abire, rerum creaturarum aliqua nunquam potest, nisi contra rationis naturęq; leges, per Supernaturalem Dei potentiam fiat.

II.

Mirabiles ergo rerum naturalium Metamorphoses fieri à nobis, in rei veritate possent, si artificiosè naturam vrgeremus.

III.

Non solum ea Esse asserendum est, quę actu in rerum natura sunt conspicua, notaq;: Sed & illa quoq; quę quasi seminaliter, in naturę latebris, extare Sapientes docere possunt.

IIII.

Q Vicquid actu existit, radios orbiculariter eiacularur in singulas mundi partes, qui vniuersum mundũ suo modo replent. Vnde omnis locus mundi, radios continet omnium rerũ in eo actu existentium

V.

TAm substantia quam Accidēs, suam à se speciem exerunt: Sed Substantia omnis, extel-

a.i.

lentius

15
lentius multò quàm accidens. Et Substantialiū
quidem, illa quæ incorporea & spiritalis est, in
hoc munere longè superat illam quæ est corpo-
rea, ac ex fluxis coāgmentata elementis. Licet
quantò res sunt nobiliores, tanto incompleti-
orem suam Speciem faciant: Species enim com-
pleta, idē obtinebit nomē cū principali agente.

VI.

Sicut vna res differt ab alia, ita et earundem ra-
dij differunt in efficiendi virtute, & effectus cō-
ditione, dū circa eandem omnino rē operantur

VII.

R Adiorum quorumcunq; ab vna re in diuer-
sas emanantium, diuersi sunt effectus.

VIII.

Q Vicquid in aliud agit, simile quodā modo
est, at alio quidem modo dissimile prorsus
illi est in quod agit, aut nulla est actio.

IX.

Q Vicquid in mundo est, ad aliud quid or-
dinem habet & conuenientiam.

X.

Quæcunq; res sunt sibi mutuo coōrdinatæ,
vel conuenientes, vna aliam tum sponte imi-
tatur sua, tum etiam aliquando vna ad aliam lo-
caliter accurrit: vnaq; aliam (quantum potest)
tuetur & munit, etiamsi interea vis sibi inferri
videretur. Per harum ergo rerum naturaliū (mo-
dis

disvarijs) in mundo separatim existentium, vni-
onem: & aliarum seminaliter tantū prius in na-
tura positarum, actuationem, miranda magis,
verè, naturaliter, nec violata in Deum fide, neq;
christiana lēsa religione pręstari possunt, quam
quis mortalis, credere queat.

XI.

Mūdus iste est quasi lyra, ab excellētissimo quo-
dā artifice cōcinnata: cuius chordæ, sūt hui⁹ vni-
uersitatis res singulę, quas qui dextrē tāgere pul-
sareq; nouerit, mirabiles ille eliciet harmonias.

XII

Sicut lyra constitutio quædam est tonorū cō-
sonantium atq; dissonantium, aptissima tamēn
ad suauissimam & infinita varietate mirabilem
exprimēdam harmoniam: Sic Mundus iste par-
tes intra se complectitur, inter quas arētissima
conspiciatur Sympathia: alias autem inter quas
dissidium acre, atq; antipathia notabilis: ita ta-
mē, vt tum illarum conspiratio mutua tum ista-
rum lis atq; dissentio, ad Totius consensionem
atq; vnionem admirandam egregiē faciat.

XIII.

Sensus nostri, non sunt sensibilibium radiorū
a rebus effluentium causæ, sed testes.

XIII.

Species non solum spirituales, sed etiam aliæ
naturales a rebus effluunt, tum per lumen tum si-
ne

ne lumine: non ad visum solum, sed ad alios interdum sensus, & præcipuè in Spiritu nostro imaginali, tanquam Speculo quodam coalescunt, se seq; nobis ostendunt, & in nos mirabilia agunt.

XV.

NVllus motus perfectior orbiculari, Nec vlla qualitas humanis exposita sensibus, L V C E est vel prior vel præstantior. Corporum igitur præstantissimorum & perfectissimorum, hæc duo maximè propria erunt.

XVI.

Quicquid in mundo est, continuè mouetur aliqua motus Specie.

XVII.

PRo ratione motuū primorum, qui sunt cœlestiū corporū maximè proprii, ceteri inferiorum motus omnes naturales & excitantur et ordinantur. Mouetur autem ipsa Cœlestia aliquādo sursum, aliquando deorsum: in anteriorem aliquando partem, aliquando in posteriorem, aliquando versus vnum mundi, vel Eclipticę polū, aliquando versus alterum.

XVIII.

IN quatuor huius inferioris mundi Elementis, sunt quatuor distinctę qualitates, quæ ab omnibus philosophis, primę vocantur. Quarū effectus naturales, tum principales tum secundarios
tum

tū etiā tertios, quā potes exactissimē discas: Modumq; reducendi tertios ad secundos & secundos ad primos: Itidem tibi est summopere examinandum, quibus casibus, eadem qualitas, diuersorum, imō contrariorum nonnunquam effectuum esse causa possit.

XIX.

Si quauicunq; qualitatū res, & in quacunq; quantitate commisceantur, vt de compositi illius vera natura fias certior, per artem quandam, Graduationum dictam, tibi est elaborandum.

XX.

EX qua elemētorum, & primarum qualitatū pportione singulę humani Corporis partes humores, & spiritus constant (quā propē fieri potest) Astrologo est peruidendum. In alijs etiam rebus naturalibus idem experiri, atq; intelligere est summē necessarium, & valde iucundum.

XXI.

Semen in se potentia habet generationis cuiusq; integrū & constantem ordinem: eo quidē modo explicandum, quo & concipientis loci natura, et Circumfusi nobis cœli superuenientes vires, cooperando conspirant.

XXII.

Sicut primi motus priuilegium est, vt sine eo torpeant omnes reliqui, sic primæ et præcipuæ qualitatis sensibilis, (nimirum LVCLIS) ea est fa-

a.3.

cultas,

cultas, ut sine ea, ceteræ qualitates agere nihil possint.

XXIII.

ΟΤΙ ΑΙ ΔΙΕΝΟΙΚΙ ΕΠΟΡΤΕΙ ΤΟΙΣ ΣΩΜΑΤΙ ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΩΣΤΕ ΑΥΤΟΙ ΜΕΘ' ΙΑΥΤΑΣ ΑΠΑΘΕΙΣ ΟΥΤΑΙ ΤΩΝ ΤΩ ΣΩΜΑΤΙ ΚΛΗΘΕΩΝ, quis philosophorū nō decātat? quis mortaliū nō in seipso id ferè quotidie experitur? Ut etiā & τοῖς τῶν ψυχῶν παθήμασι τὸ σῶμα σύμπαχον γίνωσκει Vnde Medicus per corp⁹ sanat animā atq; tēperat. Music⁹ autē p animā corpori medetur & imperat. Qui ergo quā plurimis modis tum medici tum musici poteris supplere munus, is hominum & corpora & animos pro sua ferè gubernaret voluntate. Verū hoc est à modestius philosophantibus, mysterii cuiusdā instar tractandū.

XXIII.

Illa Deus in Magnete proposuit oculis mortaliū spectāda; qualia aliis in rebus subtiliori mētis indagini, & sedulitati experiendi maiori, inuenienda reliquit. Ego tibi vim eius attractiuā primò, deinde repulsiuā siue abactiuā, tertio certi cuiusdā situs appetitionē, Et quarto per solida corpora radios suos traiciendi potentiam, nūc solum in mentem redigo: aliās alia eiusdem lapidis, quasi miracula (diuino fauēte Numine) explicaturus.

XXV.

DUplices sunt stellarū omnium radī: alii sensibiles siue luminosi, alii secretioris influen-

tiæ.

tia. Hi omnia quę in hoc mundo continentur, penetrant : illi ne adeo penetrarent, quodam modo impediri possunt.

xxvi.

STellę & vires cœlestes, sunt instar sigillorum, quorū characteres pro varietate materię elementaris variè imprimuntur. Quemadmodum & nostrorum sigillorū insculptę formę, facilius in vnā materiam quā in aliam imprimūtur : elegantius in vna, quā in alia : & tenacius in vna quā in alia herent : & in quibusdam ad quandam quasi perpetuitatem.

xxvii.

TAm solida quam diaphana cuncta, quę intra mundi ambitum existunt, penetrandi vis, cœlestium radiorum maximè propria, magnam illis influendi, siue suas imprimendi vires facilitatem inesse demonstrat. Vt autem cum elegantia quadam, deinde cum tenacitate, vel ad infinitū tempus retineatur immissa virtus, id ex materię in quam influitur dispositione vel præparatione artificiosa, tam in visibili forma quam in elementaribus qualitatibus & aliis prouenire debet.

xxviii.

PRimū mobile est instar speculi spherici cōcaui, cuius qualēcūq; soliditatē nullus stellarū radius penetrare potest, cum nullus esset talis penetrationis vsus apud superos : sunt & alię per plures

plures demonstrationes.

xxix.

Quascunq; vires per sensibiles radios, stelle efficiendo exercent, non solum directis, sed etiam fractis & reflexis illis radiis, tales suas vires ad effectus oportunos promouere possunt.

xxx.

Magnitudines verę non solum terrestris globi, sed & planetarum fixarumq; omnium stellarum, astrologo debent esse notę.

xxxi.

Distantię verę tam fixarum, quam singulorū planetarum à centro terre, quocunq; proposito tempore, astrologo constare debent: sicut & nubium, siue crassioris aëris varię à terra altitudines.

xxxii.

Quibus terre locis, quęcunq; stella siue fixa siue erratica quocunq; dato tēpore perpēdiculariter immineat: & quantum incidentię directę angulum cum omnibus aliis locis, supra quorū horizontes eadem stella, eodem temporis momento eleuatur, efficiat, cum primis est cognitu necessarium.

xxxiii.

Sensibilem omnem radium, à stellę alicuius corpore ad punctū aliud quodcunq; externū emanantem, ac cum eiusdem stellę conuexa superficie equales vndiq; efficientem angulos, circumstat

cum stat conus rectus, radiatus, sensibilisq; cuius axis, ipse dictus radius erit. Vertex vero punctum illud externum. Basis denique, conuexæ superficiei ipsius stellæ ea portio luminosa quæ dicto vertici est proxima, terminaturq; per circuli circumferentiam, ab illo termino lineæ rectæ (à dicto vertice ad stellam ductæ) qui ipsam stellam contingit tantum, describam.

XXXIII.

R Adiorum à basi luminosa alicuius stellæ ad aliquod externum punctum effluentium, axis est fortissimus, & reliquorum, quò ipsi axi fuerint propinquiore, eò erunt remotioribus, fortiores, respectu dicti puncti. de radiis ex profunditate stellicorum corporum egredientibus, alius nobis erit dicendi locus.

XXXV.

A Stellis terræ minoribus, sensibiles cuncti qui exeunt radii directi ad terrenæ conuexitatis, quantam maximam possunt portionem, ab ipsarum cōuexarum superficierū (quæ tales stellas ambiunt,) portionibus veniunt, quæ sunt dimidiis maiores. Et quo terræ propiores fuerint eò à maioribus illis portionibus radios suos directos terræ cōmunicant: Nunquam tamen terrenæ conuexitatis dimidiū suis illis sensibilibus radiis attingere queunt, sed portionem, eiusdem dimidio minorem.

B i.

OMnes stellę terra maiores, plus quā dimidium terrene conuexitatis, omni tempore suis sensibilibus & directis radiis illustrant: Semper etiam à suę conuexę superficiei portione dimidio minore, il' os terre impertiunt radios. Et quò terrę propinquiores fuerint, eò à minore tali portione radios illos directos ad terram demittunt.

XXXVII.

OMnes stellę terra minores, quanto terrę propinquiores fuerint, tanto fortiores, eidem suos vtriusque generis radios infundunt: licet minorem eiusdem portionem sensibilibus suis directisque radiis afficiant, quā quando sunt remotę magis.

XXXVIII.

OMnes stellę terra maiores, quanto terrę viciniore fuerint, tanto fortiores illi suos quoscunque imprimunt radios: & terrę etiam maiorem portionem sensibilibus suis, directisque radiis illuminant, quā quando longiori sunt semotę interuallo.

XXXIX.

PErpendendę tibi sunt cum summa diligentia, Terrę & stellarum quarumcunque tum terra maiorum, tum terra minorum, portiones illę Superficiales, Sphęricę conuexitatis, in stellis

lis quidē lumineſcē, at in terra ab ipsis lumineſis illuminatę, quę p̄ variis ſtellarū à terra interual-
lis, diuerſarum ſunt quantitatū. Et tam in terra
quam in ſtellis terminantur per terminos ſuper-
ficię conicę curtę, à linea recta, tum ipſam ter-
ram, tum ipſarum ſtellarum corpora contingen-
te, deſcriptę. Atq; de his portionib⁹ egimus pro-
poſitionibus. 35. 36. 37. & 38.

XL.

Ad quodcūq; punctum totius mundi venit
alicuius ſtellę conus rectus, radioſus, ſenſibilisq;,
eiſdem coni baſis, minor quidem ſemper erit,
quam dimidium conuexę ſuperficię ipſius ſtel-
lę, cuius illę fuerit conus. Videant ergo aſtrono-
mi qua ratione, ſtellarum metiantur diametros.

XLI.

Quanto eadem ſtella ab aliquo puncto totius
mundi remotior fuerit, tanto ſui radioſi coni re-
cti ſenſibilisq; baſis, maior euadit, & quāto pro-
pinquior, tanto minor.

XLII.

EXaminanda tibi erit quantitas huius baſis
conicę, in omni poſitu cuiuſque ſtellę, reſpe-
ctu vnius alicuius puncti, vbicunq; illud pun-
ctum ſtatuatur.

XLIII.

Eiſdem ſtellę Coni recti lumineſi longiores,
ſunt ipsis breuioribus, quibuſdam de cauſis
fortiores

T fortiores: at alias ob causas, longe debiliores: fortiores quidem eo videri possunt, tum quod eorum bases luminosæ, maiores sunt, tum quia anguli ad verticem, minores fiant. Ex his duabus causis simul iunctis, hæc nascitur ratio: Quod in longioribus conis, copiosiores radii, non incidentes solum sed etiam reflexi, magis vniuntur: unde maior vis circa talem verticem exercetur. Sed naturaliter & simpliciter propinquitas agentis ad id in quod agit, breuiiores conos, fortiores efficit.

XLIII.

Quantitatem illius conuexæ superficiei lunaris, quæ quocunq; dato tempore, nobis illuminata conuertitur, accuratè elicias.

XLV.

Horizontem nostrum verum, illum appellamus circulum, qui circumductu eius lineæ describitur, cuius quiescens terminus in terræ centro fuerit, alter vero in summo statuatur cælo: ita ut à nostro vertice in huius circuli centrū demissa recta linea, eidem circulo perpendicularis existat. At sensibilem nostrum horizontem, alibi demonstrauius esse illam terrestris spheræ conuexam portionem, quæ (omnibus super terræ uniformem conuexitatem, remotis impedimentis) nobis est cōspicua tota, terminaturq; per circuli.

circuli circumferentiam, ab illo termino lineæ rectæ (ab oculo nostro ad terræ contactum ductæ) qui ipsam terram contingit, descriptam. Hancq; portionem aliquando maiorem, aliquando minorem à nobis posse conspici, pro varia nostræ altitudinis ratione supra vniformem terreni globi conuexitatem, ibidem docuimus. Ex hac quidē consideratione plurima pendent, quæ tum in optica, tum in astrologia magni esse momenti, experientes percipient.

XLVI.

Omnes stellæ maiores terra, ab aliqua sui portione radios sensibiles directos, ad nos mittere possunt, antequam earundem centra ad nostrum verum horizontem oriendo peruenerint: Atque ratione eadem, in occasu sub ipso vero horizonte depressis earundem centris, nos tamen illuminare suis directis radiis possunt.

XLVII.

Omnes stellæ cum in horizonte vero alicuius loci terrestris fuerint, plus in recta linea, ab illo loco distant, quam cum supra illius loci horizontem sunt eleuatæ: siue vno eodemque die, siue quibuscunque diuersis: modo eiusdem stellæ, in illis variis temporibus, æqualis fuerit distantia à centro terræ. Aliôqui enim sol in α principio oriens, longè nobis propinquior est quam quorum

rum imminet capitibus, in Cancro versas: & hoc
propter suę eccentricitatis magnitudinem: quę
etiam mutabilis est.

XLVIII.

SOlem infra nostrum verum horizontem exi-
stentem, accidentarij sui luminis radios ad nos
ab aëre procurare, Crepusculinę eius Lucēs de-
monstrant: Tres igitur Superiores & fixarū plu-
rimę, cum magis sub horizonte latent quam ip-
se Sol in Crepusculi matutini principio vel ves-
pertini fine, nobis, sui accidentarii Luminis vir-
tutem, (licet per se non tam sensibilem quam So-
lis) communicabunt, instar quorundā suorū cre-
pusculorum. Planetas etiam Sole inferiores hoc
modo considerandos moneo. Fitq; hoc (vt dixi)
non per principalem aliquem radium, (scilicet
vel directum fractum vel reflexū) sed per Speci-
ei Speciem, vt ὀπτικὴ & κατωπρεϊκὴ periti, vul-
gariter loquūtur philosophi. Qua ratione Sola-
ria Crepuscula inæqualia fiant, vide: & de alio-
rum planetarum Crepusculis (vti nos nunc illa
appellamus) simili perquiras methodo.

XLIX.

Qua ratione stellę fixę & singuli planetę tam in-
fra horizontem, quam alibi constituti, ad nos
vel alia terrę loca, radios tum luminis, tum Se-
creti-

cretioris virtutis ab ipso cœlo, Luminis autem, nō ab ipso cœlo solum, sed aëre, nubibus, aqua, mōtib; & similibus corporibus reflectant, perscrutare: radiorumq; cœlestium fractiones multiplices attēde in aëre & nubib⁹: & infinitā Dei bonitatem Sapientiamq; admirari et laudare cogēris.

L.

Vt stella quęlibet proprium habet nomen ex ipsius Dei impositione, Sic & naturam in se habet propriam, qualis in nulla alia, eadem omnino inueniri potest.

II.

AD quodlibet totius mundi punctū, & quolibet temporis momento, ab omnibus stellis fixis & planetis fit talis radiorum cōcursus, qualis ex omni parte similis ad nullum aliud punctum, nec vllō alio tempore, naturaliter constitui potest.

III.

KΑΤΟΜΕΙΝΟ si fueris peritus, cuiuscunq; stellæ radios in quamcunq; propositam materiam fortius tu multo per artem imprimere potes, quā ipsa per se Natura facit. Hęc quidem Antiquorū Sapientum multo maxima naturalis Magię pars erat: Et est Arcanū hoc, non minoris multo dignita-

dignitatis, quam ipsa augustissima philosopho-
rum ASTRONOMIA, INFERIOR nuncupata:
cuius insignia, in quadam inclusa monade, ac
ex nostris Theoriis desumpta, tibi vnà cum isto
libello mittimus.

LIII.

SI quid vel solis lumen per lunam efficiat, vel
quid ipsa ex se sola, nullis imbuta SOLIS ra-
diis, prestare possit, cognoscere quis cupiat: ex
plenilunio, & Lunæ eclipsi totali cum mora, ar-
tificio catoptrico, elicere potest. Vt ad alia au-
tem, eundem traducat experiendi modum, non
opus est vt moneam.

LIII.

Quo magis ad perpendicularitatem super aliquā
elementarem superficiem accedit axis radio-
sus alicuius stellæ, eò fortius circa talem suæ in-
cidentiæ locum, suas quascunque vires illa stella
influet: directo quidem modo propter maiorem
agentis vicinitatem: reflexo autem, per radios lu-
minis fortius tunc operabitur, quia reflexi ta-
les radii ad incidentes vicinius conduplicantur.
Eccentricitatis ratio, in diuersis zodiaci locis, pla-
netas propiores nobis exhibere potest, cū acutis-
simus prorsus erit incidentiæ angulus cum nostro
vero horizontē, vel alia superficie. At nos, & supra
de hac re diximus: & nunc significam⁹ in æqua-
libus

libus a centro terre distantis generalē hunc nos
enuntiare aphorismum: esse tamen tum vtilissi-
mum tum iucundissimum cōsiderare exceptio-
nis huius rationē, in variis eccentricorum circu-
lorum locis.

LV.

Quò stellæ eiusdem Mora, supra horizontem
maior fuerit, eò ad suæ cuiuscunq; virtutis forti-
orem faciendam impressionem per directos suos
radios, est accomodatior.

LVI.

EX horum tantum trium diuersa contempera-
tione, scilicet vicinitatis, anguli incidentiæ, &
Moræ, ò quam multiplex confurgit ratio pro vi-
ribus eiusdem stellæ exercendis, supra alicuius lo-
ci horizontem.

LVII.

Momentanēus quilibet cœli status, tum effe-
ctus suos præstat infinitos, tum in aliorum
euentuum semina, (congruis maturanda con-
stellationibus) vires intēdit ac imprimit efficaces.

LVIII.

Omniū cœlestium motuum, ille veloci-
mus est quem versus occasum, viginti quatuor
æqualium horarum spatio, equatoris conficit pe-
ripheriā atque hunc, Diurnū Totius motum,
vulgariter vocant.

C.i.

LX.
Quò equatori sunt propiores paralleli circuli,
eò citatiore motu versus occasum, illorum circū-
ferentię, æquatoris sequuntur motum.

LX.
Quam inter se rationem habuerint, circulorum
duorum quorumcunq; equatori parallelorum,
circumferentię, eandem rationem habebunt, &
earundem velocitates in diurno totius motu:
Hoc tu ad planetas & stellas fixas transfer, diur-
norum arcuum respectu! &c.

LXI.
Periodos quascunq; videmus NATVRÆ præ-
potentis inuiolabili lege, à cœlestibus ipsis
absolui corporibus, maximā cum diligentia, à
nobis animaduertendas asserimus: PERIODVM
hoc loco vocamus, planetę, stellę fixę, vel alicu-
ius cœlestis puncti, ad priorem locum vel priori
valde similem, per circularem motum, comple-
tam restitutionem.

LXII.
ANATVRA omnes hos recipimus circu-
los: horizontem Meridianū, æquatorem, &
illi parallelos omnes; eclipticam: eccētricos pla-
netarū epicyclos, & alios, quos ex Theoricis pla-
netarum, accuratè discendos, monemus.

Circuli omnes, positionum vulgariter dicti, sunt circuli naturaliter definiti: Cum omnes illi quorūdam aliorum locorum sint horizontes veri, etiamsi infiniti tales, inter horizontem tuū & meridianū statuerentur. At quò propius versus mundi polos accedis, Naturam vides quasi pedientim istos recusare: duasq; tantū ex tribus illis generalissimis, Cœlestia Themata describēdi vis, sibi sub polis assumere: vt et sub equatore duas præcipue admittit: in locis autem intermediis tres: per meridianos scilicet: circulos, eclipticę longitudinem ad rectos secantes angulos: & per istos horizontales: licet infinitis aliis modis Natura suarum distinguat virium proprietates.

Periodus æquatoris est alicuius in equatore, vel alterius puncti cœlestis, ad eundem meridianū, restitutio, vigintiquatuor æqualium horarum spatio, per motū Totius diurnum, absoluta. Hęc autem omnium cœlestium periodorū, est simplicissima, sibiq; semper æqualis.

Dies naturalis, siue periodus Solis diurna, est tempus quod fluit, dum per Totius motum diurnum, Solis centrum ad eundem reducitur meridianum: Ista quidem periodus valde inæqualis

qualis existit longitudinis,

LXVI.

Annus tropicus Solaris, est tempus periodicum quō Sol, per proprium suum motum, ad eundē eclipticę locum restituitur. huius magnitudo hac nostra ætate, obseruata est, dierū esse 365, horarum, 5, & scrupulorum primorum, 55, secundorum autem fere, 20. Mutabilem etiam huius esse longitudinem, obseruationes excellentiū Mathematicorū exactissime, demonstrant.

LXVII.

Annus Solaris siderius, est tempus periodicum quod labitur interea dum Sol per propriū motū suum, ad eandem stellā fixam redit: vel ad æqualem prorsus distantiam (secundum eclipticę longitudinem) ab eadem stella fixa. Cuius magnitudinem, Thebites Choræ filius inuenit dierum naturalium, 365, horarum, 6, scrupulorum primorum, 9, secundorum autem, 20: Cōpernicus autē aliquanto maiorem hoc nostro seculo esse, demonstrauit: per, 20, circiter secunda, scilicet.

LXVIII.

Lunares periodos veras, tum ad eandem eclipticę longitudinem, tum ad Solis coniunctionē, exacta ratione per numeros examinatas, pro quocunq; dato tempore, habeas. Sunt enim inæquales valde.

Periodus Lunę diurna, siue dies lunaris, est per motum Totius diurnum, lunaris cętri ad eundem meridianum restitutio perfecta: singulis penę diebus, hęc suam mutat quantitatem. Similes etiam reliquorum planetarũ restitutiones ad eundem meridianum, considerantes, easdem appellabimus eorundem Dies: videlicet vel Saturni, vel Iouis, vel Martis, vel Veneris, vel Mercurii. Fixarum stellarum tardissimus motus, diei vnus spatio, parum exhibebit discriminis inter suam & æquatoris diurnam periodum.

Vt Luminarum secũdum eclipticam, ita reliquorum quinq; planetarum omnes, quas verę & naturaliter conficiunt periodos, tibi omni tempore perpendendas commendamus, tam in eccentricis, quam in epicyclis suis, per proprios suos motus. Simples quidem per se (quantum potes) vt distinguas, compositas item seorsim, monentes.

Vt Lunę periodicas cum sole coitiones obseruamus, ita & cuiusq; planetę reditum ad alium tardior affectũ motũ (vero quidem et proprio) quam is est, cuius restitutionem periodicam cõsideramus, maxima diligentia notandum significamus,

ficamus.

LXXII.

Vt motus ille, qui est æquatoris proprius, omnium cœlestium motuum est velocissimus, ita planetarum omnium periodi diurnæ, sunt omnium quas verè conficiunt, breuissimo transactæ tempore.

LXXIII.

EX cœlestiū corporum imitatione, quæ in inferioribus regulari aliqua & ordinata fieri ratione cernitur, sincere veritatis amâtes, studiosèq; experientes, clarissimè elicere possent, quæ res, vel tota, vel in sui aliqua parte, cui planete, fixæ, vel plurium stellarum colligationi subiiciatur maximè: ita vt ille planeta, stella fixa vel plurium stellarum colligatio, huius rei vel effectus, præcipuus et quasi proprius significator (astrologorum vt vtamur phrasi) possit censerì. Istam autè imitationem variis posse modis fieri, cuius cōstare credo philosophari. Nō me ergo est vel in motu solo, vel figura, sed in aliis etiā proprietatibus, & qualitatibus hâc observari velle putadum.

In qua significatione aliquis planeta, stella fixa plurium stellarum commixtio, vel cœli locus præcipue excellit, ad illum significatorem, omnes reliqui tum planetæ tum fixæ, in illa quidem signifi-

significatione cōparati debēt: vt quid vel auxiliij,
vel impedimēti ab illis alijs recipiat, in sui mune-
ris administratione, artificiosa eliciatur indagine.

LX XV.

Quod fixarum mutua interualla ex omni tem-
poris æternitate nūquam sunt mutata, breuius ele-
mentaris mundi illis rebus, quæ et sui etiam sta-
tus constantem valde retinēt conditionem, istas
maximè præesse demonstrat. Cum tamen, & iste,
motu quodā (scilicet tardissimo) secundū eclip-
ticę longitudinem versus orientem, tam feran-
tur vniformiter, ac si omnes vno eodemq; age-
rentur spiritu, hoc quidem & maximarum no-
strarum rerum, seu illarum quas iam, e nostris,
maximè constantes, suiq; similes maximè, iudi-
camus, mutationes, vicissitudinesq; fieri signi-
ficat. Starū deniq; per diurnū Totius motū, cir-
cunductio, ad totam illam cœlestem cōstantem-
que harmoniam, ex omnibus stellis fixis resultā-
tem, qua sibi mutuo sunt colligatę (quę etiam
rerum omnium quasi Forma prima existit) toti
elemētari regno & totam cuiuslibet eiusdem parti-
culę, per principales partim suos radios, partim
per accidentarios, abundantissimo quidem mo-
do impertiendā, (ita ordinante Totius beneficē-
tissimo & Sapientissimo Opifice) est instituta. Et
hoc ni esset, Nullum, ne vno quidē die (natura-
liter)

liter) pręferuaretur individuum.

LXXVI.

Ut fixarum motus proprius, generaliter nobis demonstrat, easdem talium effectuum esse causas, qui longo temporis cursu, incrementa atq; alterationes suscipiant suas: Sic pro nature varietate, quę duabus quibuscūq; vel pluribus fixis, tā ex sensibili earum radio, quam ex virtute specifica inest, ipsius naturam euentus, qui a duabus, vel pluribus stellis fixis efficiuntur significatur, diuersam esse, est necesse.

LXXVII.

A Gens debile, ut actionis fortioris specimen edat, quā agens simpliciter fortius, sæpę vsuuenit: & hoc, aliquando propter diuersitatē subiectorum (in quę agunt) in dispositione sua natia, siue artificiosa, aliquando autem propter alias causas.

LXXVIII.

Non est ergo mirum, fixarum quasdam, quę inter illas minime iudicantur, annis singulis certos atq; sensibiles in aëre & alijs rebus effectus producere: Tū quod illę (licet a nobis maxime distent) terra plus octodecim vicibus maiores existant: tamen etiā, vel quod materie, in quā agunt, aptissimam inueniunt dispositionem: vel quod ab aliquo planeta, earūdem corroborati radij, uacuo-

uaciores quasi, firmioresq; in terram torquen-
tur, vel ab accommodatissimo aliquo *τον παρί-
χοντος* ad stellarum exprimendas vires loco, ad-
iute, tam exiguo temporis interuallo suarū re-
petant virium effectiones. Quid de illis ergo fi-
xis cogitare debemus, quarum alia totum ter-
restrem globum sua mole trigesies, alia quin-
quagesies quater, alia septuagesies, alia octua-
gesies excedunt? Sed illarum (te quæso) quæ terre
soliditatem, centies septiesq; sua complectun-
tur magnitudine, quantam credere debemus
esse efficientiam? Ab omnibus ergo omnium
ordinum fixis, diuinissima per cœlum distribu-
tis harmonia, quantam quasi diuinitatē simul
in terras deriuari censendum?

LXXIX.

Slex Diei naturalis tempore, deducatur vna
æquatoris periodus, residuumq; tempus in
æquatoris partes resoluatur, clarissimè appare-
bit quāta æquatoris portio, versus occasum, ve-
rè naturaliterq;, (præter suam integram perio-
dum) intra vnius diei naturalis spacium, per as-
censiones (Rectas, nominatas) promoueatur.
Atq; hæc est vera & propria demonstratio, illius
vtilissimæ ac admirabilis astrologicæ praxeos,
quæ cōmuniter DIRECTIO appellatur DIVINA:

Q Vando illum æquatoris progressum Directorium, quolibet die naturali, secundum ascensiones Solaris loci rectas, examinaueris, tunc vnâ etiam totius cœlestis Machinæ, alium quemcunq; libet, contuere locum: cuius quantitas sit facta promotio Directoria, super vel meridianum circulum, vel horizontalem, tali loco accommodatum, interea temporis, dum illam principalem, in Solis loco metimur, diligenter annotabis. Directorij autem motus quantitatem, nunc per ascensiones vel rectas vel obliquas, definimus.

E X Die Lunari, subtrahas æquatoris periodum, & quantum illo modo, in die vna lunari, cuncta cœlestia loca, pro ratione suarum vel rectarum vel obliquarum ascensionum Directoriæ (vt ita dicā) protrudantur, clarū euadet.

P Eriodus Horizontalis Diurna, planetæ, stellæ fixæ, est tempus quod fluit, dum illorū centra per motum Totius Diurnum, ad eundē restituuntur horizontalem circulum.

E X Horizontali Solis vel Lunæ periodo, vnâ æquatoris periodum subtrahere: & residuum, illâ æquatoris portionē monstrabit, quæ (præter vnâ

vnam sui integram reuolutionem) versus occasu, talis periodi spatio, Directorie promouetur.

LXXXIIII.

Licet Solis & Lunę, generalissime fuerint & clarissime vires, in hoc directionum artificio: Reliquorum tamen quinq; planetarum (maximè in eorum propriis significationibus) multiplices efficientiæ, simili debent obseruari disciplina: tam in eorum diurnis ad meridianos reuersionibus, quam ad horizontales quoscunq; circulos. Nullibi autem nos, aliis quam veris vti stellarum motibus, memineris. Valeant ergo qui vel singulis diurnis planetarum directionibus, vel annuis (de quibus alibi agemus) certam, eandemq; præscribunt vel graduum vel minutorum, quantitatem.

LXXXV.

Periodi diurnę quinq; planetarum, quando retrogrado feruntur motu, æquatoris periodo sunt minores. Vnde per istos, tum æquatorem, tum alia singula mobilia cœli loca versus orientem postponi est necesse. Hancq; æquatoris periodi anticipationem, Veteres, Directionem conuersam appellabant. Hanc autem tam ad meridianos quam etiam horizontes referri, non est necesse pluribus docere: aut æquatoris periodum ex retropedantium periodis diurnis quibuscunq;, auferri debere: cum satis per se sint

D.2.

clara.

clara.

LXXXVI.

EX IOVIS periodis diurnis, ad æquatoris periodos comparatis, vera patet & physica demonstratio directionis cuiusdam, ab Antiquis, PROFECTIONIS ANNUE, nūcupatę: In qua cœlestia loca, solum quinque, per vnum circiter dodecatemorium, versus occasum promoueri tradunt. Verum si vel Profectionis istius partes, ad Iouis verum diurnum motum: vel ipsam annuam Profectionem integram, ad Iouis verum motū in vno āno solari, referre velis (vt natura te facere vrgebit) clarissimē tunc cernes, nec directo semper modo ista dirigi: nec eandem esse (singulis annis) graduum multitudinem, quæ vel super meridianos, vel horizontes varios, pro ratione Iouialis motus veri, integrę Profectioni annuę respondet: Deniq; non solum quinque loca ita cōsiderari posse aut debere, sed infinita ferē, tam planetarum scilicet, quam fixarum. &c.

LXXXVII.

Quomodo DIRECTVS Planetę motus, non solum ad eiusdem maiorem supra nostrū Horizontem exhibendam Moram, confert, esse perpendendum: sed qua etiam ratione, intra suam Diurnam periodum, Harmonicam illam æquatoris periodum complecti, eundem facit:

facit: & ad præcipuum suum deniq; munus con-
ficiendum (secundum eclipticę scilicet Longi-
tudinem) multo reddit habiliorē, significamus,
PLANETAS ergo, cursu DIRECTO progrediētes, gene-
raliter iudicare fortiores, fortunioq; quodā affe-
ctos, non est à ratione alienum. Vnde motu La-
tos VELOCI, certissimum est, plus tum habere
fortitudinis, suāsque tum fœlicius peragere signi-
ficationes. Quando cum planetarum veloci
cursu, etiam concurrit eorundē ad terrā propi-
quitas maior, ex Theoricis cōstare tibi potest.

LXXXVIII.

Planeta RETROGRADVS, Naturę constans
decretum quodam modo perfringere vi-
detur: periodum suam diurnam breviori absol-
uendo tempore quam ipse equator: cuius
motus, eò quod citatissimus est, sibiq; semper
equalis, Temporis fit nobis norma. Secundò
cum ex generali Naturę instituto, Cœlestia cū-
cta, in motus diurni ratione, primū sequi mo-
bile deberent, Retrogradus autem iste planeta,
(quasi sibi commissis habenis) suo nisu, primo
Mobili aliq̃ huius sui muneris particulā præri-
pere videtur. Tertiò ex Diurna sua quaq; peri-
odo, aliquam illius vniuersalis Harmonię par-
ticulam excludit: & post aliquot elapsos dies,
notabilem Totius portionem, versus ortum re-
pulisse

pulisse videbitur: quādamq; magnam equatori
Iniuriam intulisse: cum occasum ille versus per-
petuò rotari debeat. Quintò, pertinax iste pla-
neta, munus suum proprium, præcipuumq; de-
serere videtur. propria enim cuiusq; planetæ pe-
riodus, versus ortum absolui debet. Sextò, op-
portunitatē illā qua ad suas fortius exercendas
vires, vti poterat, (ob moram supra nostrum
horizontem maiorem) recusare iudicabitur.
Nec Solem igitur, neque lunam (omnium cor-
porearum creaturarum præstantissimas, mun-
doq; elementari beneficentissimas, imò rerum
hîc omnium quasi parentes) istis implicari re-
tropedationibus, voluit Deus. Neq; reliquos
quidem: nisi ad breue quoddam tempus, si ad
integras eorum periodos, illud conferas) tali vti
tergiuersatione, patitur. Verum nullo cum
NATVRÆ VNIVERSALIS incommodo, hoc
ab istis patrat. Non magis quam acerrimè ille
infinitarum penè rerū Antipathiæ, NATVRÆ
VNIVERSALIS statum vllò modo labefactant,
quin ad gratissimum potius ornatum egregiè
faciunt, & ad NATVRÆ perpetuandam inco-
lunitatem, cōducunt vel maximè. EX RETRO-
GRADATIONE tamen, particularis aliquis effe-
ctus (quem scilicet talis planeta in se receperat
perficiendum) interim non promouetur, sed
qua-

quasi retroāgitur: factaꝫ; infecta fieri videntur.
At quis est, qui hęc non esse tum in politicis, tū
œconimicis negotiis necessaria, summeꝫ; in-
terdum vtilia cernat? Satiuſꝫ; esse recurrere (vt
dicitur) quam male currere? Iuuat ergo interdū
planeta retrogradus, licet non directo ordine,
sed quasi fortuito, & ex abrupto: & in contraria
ferè significatione.

LXXXVIII.

PLanetæ in maximis suis à terra distantis,
circa sua scilicet Apogœa versātes, in rebus qua-
rum tunc fuerint proprii significatores, fortius
suas exercent vires, quā in eisdem faciunt, quā-
do terre, circa sua nimirum perigœa, proximi fe-
runtur. Contrā autem, in aliis sibi subiectis re-
bus viuacius efficaciusꝫ; operantur in sua ma-
xima ad terram propinquitate, quā in eisdem
operari possunt, quando à terra, quā queant,
longissimè distant. Huius Aphorismi demon-
stratio ex 45. 73. 77. & aliis prius explicatis apho-
rismis, maximum suum & lumen & robur ha-
bet. Vt ergo in eadem, rerum per eundem pla-
netam significatarum, specie, distinctè exactéꝫ;
iudicium proferas, loca maximarum & mini-
marum à terra distantiarum, pro vnoquoꝫ; pla-
neta, sint tibi prius nota.

Quonia Solis non est semper æqualis potē-
tia, nec eadē significādi ratio: singulorūq;
etiam planetarum sint distinctę significationes
ac alię alięq; eorundem fiant vires, non debet
idem de vniuscuiusq; planetę COMBVSTIONE,
pronuntiari Iudicium. Licet autem Solis excel-
lentissima fuerit & potentissima virtus, non ta-
men semper lædet dum alium planetā COMBV-
RERE Astrologi dicunt: fieri quidem potest vt
ille, combusti planetę naturam ad amplitudi-
nem quandam & magnificentia euehat, eius-
dem omne ius, in suas vires transferens. Sed dū
lædit, varia est ratio. Ex graduationum regulis
de quibus supra aphorismo, 19, egimus, quid sit
omni tempore de tali combustione statuendū
(quantum ad sensibilibus radiorum operatio-
nem) simplicibus semel definitis planetarum
naturis, clarissimè depromi potest.

Nullus est terrestris globi locus, quem Sol,
Saturnus, Iupiter, Mars, aut stella fixa quę-
cunq;, nō illustrat suo directo sensibiliq; radio,
spatio vnius suarum diurnarum periodorum,
dum sub æquatore, secundum sua vera ferantur
loca. Maximum igitur huius loci priuilegium:
ex quo, tantillo tempore, totus terrę orbis, sen-
sibilibus directisq; horum radiis illuminari, fo-
fueriq; possit.

DVæ quæcūq; stellæ, in locis ANTISCIIS secū-
 dum æquales, & in eandem mundi partē
 declinationes positæ, æquales supra eundē ho-
 rizontem verum, acquirunt moras. Et in æqua-
 libus ab eodem Meridiano distātiis, omnes suę
 radiosę incidētię angulos, æquales facient. Vn-
 de per motum Totius diurnum, suis radiis, istę
 stellę, terrestrę quodcūq; corpus, per mutuas
 vices ita inuoluunt implicantq;, ac si eiusdem
 illis esset similis commissā cura. Ex natura ergo
 ita cooperantiū stellarum, & interualli earūde
 schematici, siue aschematici ratione, qualis ab
 eisdem, in (notæ constitutionis) proposito cor-
 pore, sit generaliter expectandus effectus inue-
 niri potest.

Licet cœlestis cuiusq; circuli, æquatori paral-
 leli, pars illa, quæ Sub Meridiano alicuius
 loci extiterit, (ex omnibus illius paralleli parti-
 bus) cum eius loci horizōte vero, incidentiæ an-
 gulum faciat maximum: Tamen eclipticæ illa
 pars solum quę ab horizonte Nonagesima fue-
 rit, altissimē semper supra horizontem eleuabi-
 tur. Hanc autem nonagesimā partē rarissimē in
 Sphæra obliqua, at in Sphæra recta, sēper sub Me-
 ridiano inueniri, cuius, vel mediocriter in A-

astronomicis versato, notissimum esse scio. Hinc
in locis, quorum Vertices inter equatorem &
mundi polos fuerint, illa eclipticę pars, quę sub
meridiano, quocūq; proposito tēpore reperia-
tur, Cor cœli, appellari cępta est, Nonagesima
autem pars ab ascendente loco, Domus decima

XCIII.

S Tellę omnes, vt sunt Luminis participes, ita
(pręter suorum insensibilium radiorū & spe-
cificas suas vires) caloris cuiusdam sunt efficien-
tes causę.

XCIV.

Vt SOL singula cœlestia corpora, sua superat
magnitudine, Sic cœlestis Luminis quasi fons
perennis ac immensus est: calorisq; nobis, sensi-
bilis, ac vitalis, pręcipuus effector.

XCVI.

Illum Calorē, quem Solis radiosi Coni tota
Basis (ipso tunc Sole, in sui circuli Perigæo, &
in minima Eccentricitate versante) in illud ter-
renę Superficie naturalē punctum, quod tum
sui radiosi coni vertex fuerit, tum etiam cui Sol
perpendiculariter imminet, efficiendo exercet
(doctrinę huius nostrę illustrandę gratia) esse
potentię cuiusdam, instar Sexaginta, siue centū
graduum; ponere solemus

XCVII.

Non potest ergo nobis ignotū esse, quāto ca-
lore suo proprio, aliud quodcūq; terreni glo-
bi

bi punctum, cui SOL in quouis alio sui circuli loco, perpendiculariter imminere potest, afficiet: respectu illius sui maximi caloris.

XCVIII.

ET qui Solis sibi impendētis calorē, in aliqua cōuenienti materia aptè experiri nouerit, Is non secūdum proportionem solū, sed etiā secūdū rei veritatem, intelliget quantū calorē omni alteri pūcto terrestri cui imminere potest, imper-
tiet.

XCIX.

DAta proportionē inter duos caloris gradus quos Sol in duobus diuersis sui Circuli locis, in terrena loca, illi perpendiculariter subiecta, exercet: Si, quocunq; dato tempore, (Lucēte nobis Sole) per aliquod artificium nostrum, à nobis sensibilibiter excitari potest Calor, qui vni dictorum fuerit equalis, possibile est etiam, per artificiū & industriā nostrā, vel eodē mōmēto, vel alio quocunq; (Lucēte Sole,) talē caloris gradū sētibilibiter excitari, qui illi alteri sit equalis. Adquātā autē distātiā, hic nō est explicādi locus.

C.

Per hos eosdem Canones, accuratius examina, quantum reliqui planetę a Solis virtute calefactua deficient, ratione basium suarum Conicarum, respectu alicuius puncti terrestris cui perpendiculariter imminere possint, in minimis eorundem à centro terrę, distantiis. Isto-

e.2.

rum

rum bases & distantias, ad Solis basim & distantiam comparabis: & calores ab istis procreatos intelliges. HOC tamen memoria tu semper teneas firma: vnumquemq; Planetam, ex sui proprii corporis ratione, sensibilem aliam qualitatem, generali caloris comiscere virtuti. Et qualis illa fuerit, non in omnibus solum planetis, sed stellis etiam fixis, (Si 53, aphorismum experiaris) per lunam expiscari potes: et aliis etiam viis. SOLI DEO GLORIA.

C I.

Varietas Lunariorum caloris, in quodcunq; cui perpendiculariter imminere potest punctum, per Solis etiam canones cognosci potest. Scilicet, si non solum eius, à terra distantiam, sed suæ etiam illuminatæ partis conuexæ, quæ ad terram conuertitur, quantitatem, (instar ipsarum conicarum basium in aliis planetis) quocunq; proposito tempore examinemus. Non tam aptè tamen lunares sese (ad operandū) coadiuuare radios, in corniculari eius figura, quam cum ad orbicularem magis accedat, Cauti & diligentis Astrologi iudicio, relinquo considerandum: vt & alia in istis aphorismis multa.

C II.

VT LVX & MOTVS sunt cœlestium corporum maximè propria, ita inter planetas, SOL, Luce

LVCE propria omnes alios superat: et **LVNA** proprii **MOTVS** pernitate reliquos omnes vincit. Hi ergo duo, omnium planetarum, excellentissimi, meritò censentur.

CIII.

L **VNA** potētissima est humidarū rerū moderatrix: humiditatisq; excitatrix & effectrix.

CIII.

VT Solis excellentem **LVCEM**, præcipuum vitalis caloris moderamen comitatur: ita cum **LVNE MOTV**, mira quadam analogia, coniuncta est eius vis humiditatis effectiua & moderatrix.

CV.

L **VNA** quò terre propinquior, & proprio motu, quò fertur velociori, eò suum in res humidas, potentius exercet dominium.

CVI.

S **OLEM** & Lunam omnium in elementalī mundo nascentium & viuentium, tum procreationis tum conseruationis, præcipuas (post Deum) & verè physicas esse causas: ex his fit manifestissimum. Per Calidum enim et Humidum, *παντα συνκρίνεται καὶ ἀνίσταται*, (vt philosophi nostri verbis vtar). Ista enim duo solū, *γεννιμὰ* sunt.

CVII.

A **Nni** constitutionem generalem, ex quolibet

c.iii.

bet

bet ferè die, per quandam analogiam, esse demonstratã videmus. Habet enim quilibet Dies naturalis, suum, tum ver, tum Aestatem, tum Autumnum, tum Hyemem. Ex solo ergo Solis calore, per se partim, partim per accidens, omnes primæ produci possunt qualitates, & necessario ordine. In quibus si principia, media finesq; statuamus, Duodenarii cuiusdam rationem cernemus. Et pulchrum est considerare, quo modo tandem sub ipsis Mundi polis, ipse Annus est nisi instar Diei vni⁹ naturalis. Aphorismum istum ad altiora traducas, et maximum secretum habes, tu, qui Trinitatis in vnitate mysteria tractas physica: & ad Noctis multicoloris Nigredine, opus inuoluendum tuum, anhelas.

CVIII.

Viginti sex diuersas habitudines, quæ inter fixa sidera & Solẽ esse possunt, pro diuerso istorum & Solis in quatuor Angulis positu, ad alios etiam planetas transfer: maximè ad lunam: Sicq; confurgent, ex omnibus planetis, cum stellis fixis, hoc modo comparatis, 182 diuersæ rationes, considerandę. Ex magnę constructionis Ptolomei, libro octauo, has discas ad Solem habitudines.

CIX.

Corporis

Corporis imperfectio, proxima & maxime propria Mortis causa est, non Anima. Mortis ergo naturalis, causa quoque naturalis: Ex Naturę igitur generalibus gubernatoribus, generaliter pendet & præsignificatur.

CX.

Anima humana, & forma vniuscuiusq; rei specifica, multò & plures & præstantiores virtutes, operationesq; habet, quam vel ipsum corpus, vel eiusdem rei materia.

CXI.

INsensibiles planetarum radii, ad eorum sensibiles, sunt instar animę cuiusdā ad suū corpus.

CXII.

Siderum quędam, eatenus MALEFICA aliquādo vocātur, quatenus eorū impressas vires, humana VOLUNTAS, in corrupta natura, ad malum exitum abire vel patitur, vel impellit: Ipsa enim sidera per se nihil operantur mali.

CXIII.

Omnia rerum in mundo elementari existentium, quęcunque fuerit diuersitas naturalis, ea ex duabus præcipuè præcedit causis: scilicet ex materialium diuersitate, & varia stellarum radiorum operatione.

CXIII.

Omnis res quantumcunque exigua, in mundo elementorum existens, totius cœlestis

Har-

Harmoniæ est effectus: siue exemplum quoddam
& imago. At in quibusdam rebus, hoc clarius
quam in aliis apparet.

CXVI.

QUoniam Septem planetæ, 120 diuersas cō
iunctiones nobis exhibere possunt (scili-
cet dum bini coniunguntur, 21: dum terni, 35:
dum quaterni 35. dū quini 21, & dū seni, 7: & dū
omnes simul copulātur, 1) verissimeq; summus
dictet philosophus, quod ἐν αὐταῖς κῆραι ἡ γῆσις
τῶν γινομένων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γενεσιῶν καὶ τῶ φθορᾶς, Cir-
ca illas 120 coniunctiones, generalissimam hanc
nos proponimus Methodum. Quando solum
duo ex septē, copulātur, 21 variæ esse possunt cō-
iunctiones: & in illarum singulis, quis duorum
planetarum fuerit fortior, considerari debet. Ex
duorum ergo coniūctione, 42 diuersæ oriuntur
considerationes: Eademq; ratione, ex trium
corporali coniunctione, 210: ex quatuor, 840:
ex quinque, 2520: ex sex, 5040: & ex septem, 5040
variæ considerationes prouenire possunt. Qui
omnes considerationum modi, fiunt 13692: qui
tantum ex corporalibus planetarum coniūcti-
onibus pendent: eorum etiam viribus, genera-
lissimè tantū, & non ad certos gradus (vnde in-
numere ferè myriades, considerationum varia-
rum, procrearētur) suppositis esse inæqualibus.

CXV:

EX ANALOGIA corporum cœlestium tam in
seipsis, variè consideratorum, quam inter se
mutuò comparatorū: et illorum omologa sem-
per, in isto elementorum regno, (ex arte à no-
bis supra tradita) accuratè secernendo, amplif-
simam tu tibi viam ad perfectam Astrologiæ

Penitius Naturæ virtutes introspecientes, eorumq; etiam, quæ superius, clarissimè variisq; modis, confirmauimus, satis memores: circa vnāquamq; mundi rem, omnium. septem planetarum radios, secretioris influentiæ, aut sensibiles principales vel accidentarios, omni tempore concurrere, cōmisceriq;, certissimum esse asserimus: perpetuamq; horum omnium, in rebus mundi omnibus (effectuum certe naturalium ratione, licet non secundum ipsorum vera in Cælo loca) manere coniunctionem. vnde si inæquales semper eorum essent vires, Natura 5040 modis variis generalissimis, eorum dispensaret operationes, quantum ad virium differentias. Verum, si interdum duos, & qualibus fortitudinis numeris affici, interdum tres, interdum quatuor, interdum quinq;, interdum sex, & interdum omnes (licet rarissimè) consideremus: æqualitatemq; istam vel in supremo vel infimo vel intermediis posse inueniri gradibus: varios inde modos, per methodū prius explicatam, eliciemus 20295: quibus si iungamus inæqualitatis absolutę modos 5040, consurgent modi 25335, generalissimi quidem: in quibus per graduationū regulas, philosopho est dignissimum exerceri: vtilitatem enim reportabit, &

voluptatē immensam. Et quò istorum duorum
 Aphorismorum veritatem, rationemq; logisti-
 cam intelligeres, en tibi praxeos nostrę quā-
 dam formulam, in multis aliis etiam rebus vti-
 lissimā. Facileq; poterit industrius artifex, hāc
 Methodū ad infinitatem quandam extendere:
 & nō pati in septenario solū consistere numero

Pro Aphorismo				Pro Aphorismo			
CXVI.				CXVII.			
1	1	0	0	0	7	5040	
2	2	21	42	2	6	15120	
3	6	35	210	3	5	4200	
4	24	35	840	4	4	840	
5	120	21	2520	5	3	120	
6	720	7	5040	6	2	14	
7	5040	1	5040	7	0	1	
13692				25335			
Planetę inq̃llis fortitudinis cōiūcti corp.				Aequalitates secundum coniunctiones			
Varietates cōiūctionū binorū ternorū &c				variatz: & inaequalitatis (ex aequalitate			
Transpositiones secundum inaequalitatis				perfectę) transpositione, consideratio-			
generalia discrimina.				num rationes variz.			
				Inaequalitas ex aequalitate producta.			
				Planetę æqualis fortitudinis coniuncti			
				Coniunctionum variarū per coniunctōrū			
				num erum trāspōsitum, Multiplicationes.			

Quoniam ratio constructionis secundæ partis istius tabellæ difficilior videri possit, vt studiosi in hac re aliquantulum iuuentur, exemplo adhibito, eandem explicabo,. Si bini planetæ tantum, ex septem, æqualis statuatur esse fortitudinis: inde inter omnium fortitudines, sex generalissimæ habebuntur differentiæ (vt ex quinta & sexta columna patet) At per tertiam columnā, binaria coniunctio inter septem planetas, 21 varijs modis, alia aliaq; esse potest: Et per secundam columnam, planetarum sex inæquales fortitudines, 720 modis diuersis cōsiderari possūt. Multiplico igitur 720 per 21, & prodeunt 15120. quem numerum in vltimæ columnæ secundo descendente loco inuenies: Eadem est operandi ratio, cum tres, quatuor quinq; vel sex, æquali supponantur esse præditi fortitudine: Deniq; ad ampliorem huius rei explicationem, en tibi breuissimam operis formulam.

Planetæ æquali præditi fortitudine	2	21	Coniunctiones variz ex binis planetis.
		Multip.	
Fortitudinum inæqualitates.	6	720	Transpositiones inæqualitatis in senario numero.
<hr/>			
Productum. 15120			
CXVIII.			

CVm in anni alicuius Solaris Reuolutione, Alterius planetæ periodi principio, vel quo-

quāq; aliō tēpore; fortis aliqua notabilisq; in co-
 lo fuerit vel planetarum inter se, vel planetarū
 cum fixis, configuratio: per totum terrę orbem
 astronomicē circumspice, quis locus fortissimā
 propriamq; cœli figuram in quocūq; vels fig-
 nificato, talis configurationis momento obti-
 neat vel obtinere possit. Hinc enim non solum
 à naturis, euentus proprios maximè, sed ab e-
 uentibus egregiis Locorum terrę particulariū,
 proprias planetarum, fixarumue eliciendi natu-
 ras, modus datur insignis, secretusq;. Hinc eti-
 am Sapiens (modò Cosmopolites esse possit) no-
 bilissimā Scientiam haurire potest; siue de pro-
 speris procurandis, siue remouendis noxijs: Vel
 e contra tam sibi quam alijs. Locorum terrestriu
 opportunitas, tanti est momenti.

CXIX. *Ἐπεὶ τὸ πρῶτον κερματιστὸν οὐκ ἐπὶ τῇ παλαιᾷ, τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ
 νεύῃ, ὡς ἐν τῷ Νεκρῷ, ἵλε τε ἡ μάξιμ' ἐδούκ'.*
 X *Ἐπεὶ τὸ πρῶτον κερματιστὸν οὐκ ἐπὶ τῇ παλαιᾷ, τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ
 νεύῃ, ὡς ἐν τῷ Νεκρῷ, ἵλε τε ἡ μάξιμ' ἐδούκ'.*

I *Κονὰ τὰ τετα, καὶ ἡ τὸν ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παλαιᾷ, τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐπὶ τῇ
 νεύῃ, ὡς ἐν τῷ Νεκρῷ, ἵλε τε ἡ μάξιμ' ἐδούκ'.*

SOLI DEO HONOR ET GLORIA.

L O N D I N I.

Excudebat Henricus Suttonus

Impensis Nicolai England.

Anno à virginica parte

1558.

Menie... Julio...